

Modul Pembelajaran Kendiri – Penyata Penyesuaian Bank
Soalan Percubaan SPM Prinsip Perakaunan 2012 - Negeri Perak

4. Salimah adalah pemilik Perniagaan Sally, mendapati baki akhir Penyata Bank bagi bulan Jun 2012 adalah berbeza dengan baki akhir Buku Tunai pada tarikh yang sama iaitu:

	RM	
Baki Penyata Bank	2 700	(Kredit)
Baki Buku Tunai	1 345	(Kredit)

Setelah Penyata Bank dan Buku Tunai dibandingkan, didapati perbezaan itu disebabkan oleh perkara-perkara berikut:

- (i) Bayaran RM35 telah dicaj oleh bank untuk buku cek.
- (ii) Cek-cek berikut telah dikeluarkan tetapi belum dikemukakan kepada bank:

Butir	No. Cek	RM
Sewa kedai	321550	2 640
Pemiutang Rizal	321560	10 780
Maju Enterprise	321570	5 860

- (iii) Dividen diterima dari Salam Berhad berjumlah RM1 800 telah dicatat di Penyata Bank tetapi belum dicatatkan di Buku Tunai.
- (iv) Cek bernombor 128900 berjumlah RM2 430 yang diterima dari penghutang Lim telah dipulangkan oleh pihak bank tetapi belum direkod dalam Buku Tunai.
- (v) Cek-cek berikut belum lagi didepositkan ke akaun bank :

Butir	No.Cek	RM
Penghutang Izzah	560009	4 500
Perniagaan Selesa	432220	3 200
Kencana Enterprise	888900	450
Perniagaan Budiman	388870	1 500

- (vi) Arahan tetap untuk bayaran insurans kedai berjumlah RM3 600 belum dicatat dalam Buku Tunai.
- (vii) Perniagaan Sally telah men depositkan cek penghutang Kumar berjumlah RM4 551 ke dalam bank tetapi telah dicatatkan sebagai RM4 451 dalam Buku Tunai.
- (viii) Cek bernilai RM670 kepada Jason Trading telah tersalah catat di sebelah debit Buku Tunai.
- (ix) Bank telah mengenakan bayaran perkhidmatan sebanyak RM80.

Anda dikehendaki:

- (a) Mengemaskinikan Buku Tunai pada 30 Jun 2012.
- (b) Menyediakan Penyata Penyesuaian Bank pada 30 Jun 2012.
- (c) Nyatakan **dua** tujuan penyediaan Penyata Penyesuaian Bank.

Langkah menjawab:

LANGKAH 1: Pelajar perlu menyusun semula setiap butiran i – ix ke dalam Buku Tunai dan Penyata Bank untuk memudahkan pelajar melihat kedudukan setiap butiran tersebut, seterusnya membantu menjawab soalan. Jadi **lakarkan semula format** Buku Tunai dan Penyata Bank secara ringkas seperti di bawah:

Buku Tunai		
+ (terima)		- (bayar)
Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
	- (bayar)	+ (terima)

LANGKAH 2: Tentukan **kedudukan** butiran i – ix sama ada di Buku Tunai atau Penyata Bank. Kita akan rujuk satu persatu.

- i) Bayaran RM35 telah dicaj oleh bank untuk buku cek.
 - Butiran ini ialah **pembayaran** di Penyata Bank (**Penyata Bank – Debit**)

Penyata Bank		
Buku cek	Dt.	Kt.
	35	
	-	+

- ii) Cek-cek berikut telah dikeluarkan tetapi belum dikemukakan kepada bank:

Butir	No. Cek	RM
Sewa kedai	321550	2 640
Pemiutang Rizal	321560	10 780
Maju Enterprise	321570	5 860

- Butiran ini ialah **pembayaran** di Buku Tunai (**Buku Tunai – Kredit**)

Buku Tunai							
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%; text-align: left;">Sewa kedai</td> <td style="text-align: right;">2 640</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Pemiutang Rizal</td> <td style="text-align: right;">10 780</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Maju Enterprise</td> <td style="text-align: right;">5 860</td> </tr> </table>	Sewa kedai	2 640	Pemiutang Rizal	10 780	Maju Enterprise	5 860
Sewa kedai	2 640						
Pemiutang Rizal	10 780						
Maju Enterprise	5 860						
+	-						

- iii) Dividen diterima dari Salam Berhad berjumlah RM1 800 telah dicatat di Penyata Bank tetapi belum dicatatkan di Buku Tunai.

- Butiran ini ialah **penerimaan** di Penyata Bank (**Penyata Bank – Kredit**)

Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
Buku cek	35	
Dividen – Salam Berhad		1800
	-	+

- iv) Cek bernombor 128900 berjumlah RM2 430 yang diterima dari penghutang Lim telah dipulangkan oleh pihak bank tetapi belum direkod dalam Buku Tunai.

- Butiran ini ialah cek tak layan, **penerimaan** di Buku Tunai (**Buku Tunai – Debit**)

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
		Pemiutang Rizal	10 780
		Maju Enterprise	5 860
	+		-

- v) Cek-cek berikut belum lagi didepositkan ke akaun bank :

Butir	No.Cek	RM
Penghutang Izzah	560009	4 500
Perniagaan Selesa	432220	3 200
Kencana Enterprise	888900	450
Perniagaan Budiman	388870	1 500

- Butiran ini ialah **penerimaan** di Buku Tunai (**Buku Tunai – Debit**)

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
Penghutang Izzah	4 500	Pemiutang Rizal	10 780
Perniagaan Selesa	3 200	Maju Enterprise	5 860
Kencana Enterprise	450		
Perniagaan Budiman	1 500		
	+		-

vi) Arahan tetap untuk bayaran insurans kedai berjumlah RM3 600 belum dicatat dalam Buku Tunai.

- Butiran ini ialah **pembayaran** di Penyata Bank (**Penyata Bank – Debit**)

Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
Buku cek	35	
Dividen – Salam Berhad		1800
Insurans kedai	3600	
	-	+

vii) Perniagaan Sally telah mendepositkan cek penghutang Kumar berjumlah RM4 551 ke dalam bank tetapi telah dicatatkan sebagai RM4 451 dalam Buku Tunai.

- Butiran ini ialah **kesilapan** di Buku Tunai (**Buku Tunai – Debit, Penyata Bank – Kredit**)

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
Penghutang Izzah	4 500	Pemiutang Rizal	10 780
Perniagaan Selesa	3 200	Maju Enterprise	5 860
Kencana Enterprise	450		
Perniagaan Budiman	1 500		
Penghutang Kumar	4451 ×		
	+		-

Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
Buku cek	35	
Dividen – Salam Berhad		1800
Insurans kedai	3600	
Deposit (Kumar)		4551 ✓
	-	+

viii) Cek bernilai RM670 kepada Jason Trading telah tersalah catat di sebelah debit Buku Tunai.

- Butiran ini ialah **kesilapan** di Buku Tunai.

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
Penghutang Izzah	4 500	Pemiutang Rizal	10 780
Perniagaan Selesa	3 200	Maju Enterprise	5 860
Kencana Enterprise	450		
Perniagaan Budiman	1 500		
Penghutang Kumar	4451 ×		
Jason Trading	670 ×		
	+		-

- ix) Bank telah mengenakan bayaran perkhidmatan sebanyak RM80.
 - Butiran ini ialah **pembayaran** di Penyata Bank (**Penyata Bank – Debit**)

Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
Buku cek	35	
Dividen – Salam Berhad		1800
Insurans kedai	3600	
Deposit (Kumar)		4551 ✓
Bayaran perkhidmatan	80	
	-	+

Kita telah selesai melihat kedudukan butiran i – ix, jadi jawapan pelajar akan berdasarkan Buku Tunai dan Penyata Bank seperti di bawah. Perlu difahami bahawa setiap butiran ini ialah butiran yang menyebabkan perbezaan baki Buku Tunai dan baki Penyata Bank.

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
Penghutang Izzah	4 500	Pemiutang Rizal	10 780
Perniagaan Selesa	3 200	Maju Enterprise	5 860
Kencana Enterprise	450		
Perniagaan Budiman	1 500		
Penghutang Kumar	4451 ✗		
Jason Trading	670 ✗		
	+		-

Penyata Bank		
	Dt.	Kt.
Buku cek	35	
Dividen – Salam Berhad		1800
Insurans kedai	3600	
Deposit (Kumar)		4551 ✓
Bayaran perkhidmatan	80	
	-	+

LANGKAH 3: Lakukan **kemaskini Buku Tunai**. Langkah mengemaskini Buku Tunai*:

1. Masukkan baki b/b Buku Tunai (hati-hati dengan debit atau kredit baki itu).
2. Betulkan kesilapan Buku Tunai.
3. Tolakkan semula cek tak layan
4. Masukkan butiran dari Penyata Bank
5. Kira baki akhir baru Buku Tunai.

*Langkah-langkah ini akan dihuraikan dengan terperinci.

1. **Masukkan baki b/b Buku Tunai** (hati-hati dengan debit atau kredit baki itu).

Buku Tunai (kemaskini)	
Baki b/b	1345

2. **Betulkan kesilapan Buku Tunai.** Untuk kesilapan Buku Tunai, pelajar perlu membuat analisis mudah untuk menentukan jenis kesilapan tersebut.

Kesilapan 1:

Buku Tunai			
Penghutang Kumar	4451	✗	

Penyata Bank			
Deposit (Kumar)		Dt.	Kt.
			4551 ✓

Kesilapannya ialah Buku Tunai terkurang tambah sebanyak RM100 (RM4551 – RM4451). Sebagai pembedaan, Buku Tunai perlu ditambah sebanyak RM100 (**Buku Tunai – Debit**) seperti berikut:

Buku Tunai (kemaskini)			
Penghutang Kumar	100	Baki b/b	1345

Kesilapan 2:

Buku Tunai			
Jason Trading	670	✗	

Kesilapan ini memerlukan **Buku Tunai dikreditkan** sebanyak RM1340 (amaun dua kali ganda daripada amaun kesilapan) seperti berikut:

Buku Tunai (kemaskini)			
Penghutang Kumar	100	Baki b/b	1345
		Jason Trading	1340

3. **Tolakkan semula cek tak layan.** Butiran cek tak layan akan dikreditkan di dalam **Buku Tunai** seperti berikut:

Buku Tunai (kemaskini)			
Penghutang Kumar	100	Baki b/b	1345
		Jason Trading	1340
		Penghutang Lim	2430

4. **Masukkan butiran dari Penyata Bank.** Butiran ini dimasukkan seperti berikut:

Penyata Bank		Dt.	Kt.
Buku cek		35	
Dividen – Salam Berhad			1800
Insurans kedai		3600	
Depositi (Kumar)			4551
Bayaran perkhidmatan		80	
		-	+

Buku Tunai (kemaskini)			
Penghutang Kumar	100	Baki b/b	1345
Dividen – Salam Berhad	1800	Jason Trading	1340
		Penghutang Lim	2430
		Buku cek	35
		Insurans kedai	3600
		Bayaran perkhidmatan	80
			-
	+		+

Nota: Perhatikan, tambah di Penyata bank dipindahkan ke tambah di Buku Tunai dan juga sebaliknya.

5. **Kira baki akhir baru Buku Tunai.** Jawapan akhir Buku Tunai (kemaskini) adalah seperti berikut:

a) Jawapan Buku Tunai (kemaskini)

Buku Tunai (kemaskini)			
Penghutang Kumar	100	Baki b/b	1345
Dividen – Salam Berhad	1800	Jason Trading	1340
		Penghutang Lim	2430
		Buku cek	35
		Insurans kedai	3600
		Bayaran perkhidmatan	80
			8830
Baki h/b	6930	Baki b/b	6930
	8830		

Sebelum pelajar menjawab soalan (b) iaitu Penyata Penyesuaian Bank, elok kita lihat semula draf Buku Tunai dan Penyata Bank yang telah kita sediakan pada **Langkah 2** sebelum ini. Pelajar bolehlah memotong semua butiran yang telah digunakan sewaktu menjawab soalan Buku Tunai (kemaskini) kerana ia tidak lagi diperlukan.

Penyata Bank		
Buku cek	35	Kt.
Dividen – Salam Berhad		1800
Insurans kedai	3600	
Depositi (Kumar)		4551 ✓
Bayaran perkhidmatan	80	
	-	+

*Kesemua butiran dalam Penyata Bank tidak lagi diperlukan.

Butiran telah ditambah di Buku Tunai, bermaksud baki Buku Tunai lebih. Akan ditolak di dalam Penyata Penyesuaian Bank

Buku Tunai			
Penghutang Lim	2430	Sewa kedai	2 640
Penghutang Izzah	4 500	Pemiutang Rizal	10 780
Perniagaan Selesa	3 200	Maju Enterprise	5 860
Kencana Enterprise	450		
Perniagaan Budiman	1 500		
Penghutang Kumar	4451- x		
Jason Trading	670- x		
	+		-

Butiran telah ditolak di Buku Tunai, bermaksud baki Buku Tunai kurang. Akan ditambah di dalam Penyata Penyesuaian Bank

*Butiran yang diperlukan untuk menyediakan Penyata Penyesuaian Bank ialah yang berwarna kuning.

LANGKAH 4: Menyediakan Penyata Penyesuaian Bank. Jawapan bermula dengan baki Buku Tunai (kemaskini). Rujuk jawapan seperti di bawah:

b) Jawapan Penyata Penyesuaian Bank

Penyata Penyesuaian Bank pada 30 Jun 2012.

	RM	RM
Baki kredit seperti di Buku Tunai		(6930)
Tambah:		
Sewa Kedai	2640	
Pemiutang Rizal	10780	+
Maju Enterprise	5860	
		19280
		12350
Tolak:		
Penghutang Izzah	4 500	
Perniagaan Selesa	3 200	-
Kencana Enterprise	450	
Perniagaan Budiman	1 500	
		9650
Baki kredit seperti di Penyata Bank		2700

Rujuk baki Buku Tunai (kemaskini). Oleh kerana Buku Tunai berbaki kredit, masukkan angka sebagai negatif.

Jawapan akan sama seperti maklumat di dalam soalan.

Selamat mengulangkaji